

Lähettäjä: [REDACTED]
Lähetetty: keskiviikko 22. toukokuuta 2024 11.09
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Mieliipide: Kirkkonummen datakeskus YVA
Liitteet: Mieliipide_Kirkkonummen datakeskus YVA.pdf

Luokat: [REDACTED]

VIITE: UUELY/8117/2023

Ohessa liitteenä mieliipide Microsoft 3465 Finland Oy:n Kirkkonummen datakeskusalueen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Mieliipiteessä ja tässä sähköpostissa olevia nimi- ja yhteystietojani ei saa julkaista.

22.5.2024 [REDACTED], Kirkkonummi
[REDACTED]

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

MIELIPIDE

PL 36

00521 HELSINKI

■■■■■■■■■■ (NIMI JA YHTEYSTIEDOT SALASSA PIDETTÄVÄ)

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

VIITE: UUDELY/8117/2023, Kirkkonummen datakeskus YVA

22.5.2024

Mielipide Microsoft 3465 Finland Oy:n Kirkkonummen datakeskusalueen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Olen tutustunut Microsoft 3465 Finland Oy:n Kirkkonummen datakeskuksen ympäristövaikutusten arviointiselostukseen (21.3.2024). Ympäristövaikutusten arvioinnissa on melko kattavasti esitetty hankkeen luontovaikutukset, mutta lähialueen asuinalueisiin kohdistuvat vaikutukset erityisesti meluun liittyen on arvioitu puutteellisesti. Seuraavassa on esitetty YVA:ssa havaitsemani puutteet.

1. TOIMINNASTA AIHEUTUVA MELU

1.1 *Melun yhteisvaikutusta Fortumin Kirkkonummen lämpöpumppulaitoksen kanssa ei ole selvitetty*

Melun leviämismallinnuksissa ei ole otettu huomioon datakeskuksen ja sen viereisellä tontilla sijaitsevan ja datakeskuksen hukkalämpöä hyödyntävän Fortumin lämpöpumppulaitoksen aiheuttaman melun yhteisvaikutusta. Tämä on vakava puute, koska YVA:ssa tulee nimenomaisesti selvittää hankkeen ja siihen kiinteästi sidoksissa olevien toimintojen, kuten tässä tapauksessa ko. lämpöpumppulaitos, yhteisvaikutukset ympäristöön.

Tiedossani on, että Fortumin lämpöpumppulaitoksella on melua aiheuttavia kohteita, mutta tarkempaa tietoa melulähteistä ei valitettavasti ole julkisesti saatavilla. Näin ollen datakeskuksen ja lämpöpumppulaitoksen yhdessä aiheuttama suurin mahdollinen melutaso ja sen leviäminen sekä päivä- että yöaikaan on selvitettävä tarkasti ja mallinnettava asianmukaisesti. Melun yhteisvaikutuksen leviämismallinnuksessa tulee huomioida myös datakeskuksen rakentamisen aikainen melu sekä molempiin laitoksiin liittyvä liikenne (työmaan liikennemäärän arvioinnissa on huomioitava myös alueelta pois kuljetettavat ylijäämämaat). Mikäli melutason päiväohjearvo 55 dB ja yöohjearvo 45 dB (Sundsberg on VNa 993/1992 mukaisesti uusi asuinalue), ylittyy tai on vaarassa ylittyä, tulee melun vähentämiseksi suunnitella ja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet viivytyksettä.

1.2 *Varavomadieselien kuukausittaisista koekäytöistä aiheutuvan jatkuvaluonteisen melun kestoa ei ole määritetty*

YVA-selostuksesta ei käynyt ilmi, miten 63 varavomadieselgeneraattorin kuukausittainen koekäyttö käytännössä toteutetaan. Kunkin varavomadieselin koekäytön on kerrottu kestävän 30 minuuttia, joka tarkoittaa 31,5 tuntia käyntiaikaa kuukaudessa. Ympäristöön kohdistuvan

mahdollisen meluhaitan ja siten lähialueen asukkaiden viihtyisyyden kannalta on merkityksellistä, millä tavalla koekäyttöjä toteutetaan: Toteutetaanko ne jonomaaisesti yksi kerrallaan eli lähes yhtäjaksoisesti neljänä peräkkäisenä arkipäivänä (8h/päivä) tarkoittaen siten jatkuvaluonteista melua usean päivän ajan vai 1-2 yksikköä päivässä kuukauden jokaisena arkipäivänä.

1.3 Rakentamisen aikaisen merkittävän melun ajankohta esitetty epämääräisesti

Rakentamisen aikana eniten melua aiheuttavat toiminnot on todettu toteutettavan ”päiväsaikaan”. Tämä on epämääräinen käsite, jota olisi tullut tarkentaa. Sundsbergin alueen asukkaiden viihtyisyyden kannalta on ratkaisevan tärkeää, ettei erityisen häiritsevää melua aiheuteta aamuisin eikä klo 17 jälkeen.

1.4 Melun leviämiskarttojen raja- ja puutteellinen

YVA:ssa esitetyt melumallinnuskartat on rajattu puutteellisesti, sillä melun leviämisyöhykkeitä ei ole esitetty koko laajuudessaan. Näin ollen osa Sundsbergin asuinalueesta on jäänyt pois melun leviämiskartoista, vaikka melun leviämisyöhykkeitä ulottuu myös karttakuvista pois jätetyille alueille. Näin ollen osalle alueen asukkaista jää epäselväksi omaan asuinpaikkaan mahdollisesti kohdistuvat meluvaikutukset. Tämä virhe tulee korjata samassa yhteydessä kun melumallinnus päivitetään huomioimaan melun yhteisvaikutukset lämpöpumppulaitoksen kanssa.

(Todettakoon, että pölyn ja muiden ilmapäästöjen leviämismallinuksessa koko Sundsbergin asuinalue oli esitetty kartoissa asianmukaisesti, eli ko. esitystavasta voi ottaa mallia melumallinukseen.)

2. RAKENTAMISEN AIKAINEN JÄTEHUOLTO

2.1 Toimenpiteitä ympäristön roskaantumisen estämiseksi ei ole kuvattu

Vaikka ympäristön roskaaminen onkin jätelaissa kielletty, on rakennustyömaiden aiheuttama ympäristön roskaantuminen valitettavan yleistä ja siten tunnistettava tosiasia. YVA-selostuksesta ei käynyt ilmi, mitkä ovat datakeskushankkeen suunnittelemaat toimenpiteet, jotta useita vuosia kestävä rakennustyömaa ei missään vaiheessa aiheuta ympäristön roskaantumista. Suunnitelmassa tulee käydä ilmi myös se, miten asiaa valvotaan hankkeen omistajan toimesta. Sundsberg on tunnetusti hyvin tuulinen alue mm. meren läheisyydestä johtuen, joten senkin vuoksi työmaan jätehuollon asianmukaiseen järjestämiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

22.5.2024

(NIMI SALASSA PIDETTÄVÄ)

Lähtettäjä: [REDACTED]
Lähetetty: tiistai 21. toukokuuta 2024 7.25
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Kirkkonummen Datakeskus YVA UUDELY/8117/2023
Liitteet: YVA_arviointiselostus_Datakeskushanke_24.5.2024.pdf

Luokat: [REDACTED]

Ohessa [REDACTED] mielipiteet Kirkkonummen Datakeskuksen Arviointiselostukseen.

Ystävällisin terveisin
[REDACTED]

Kirkkonummen Datakeskushanke

YVA-menettely. Arviointiselostuksen julkinen esittelytilaisuus 16.4.2024.

Arviointiselostukseen kirjallinen mielipiteeni: kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Viite: Kirkkonummen Datakeskus YVA UDELY/8117/2023

- Kirkkonummen datakeskusalueen hankkeesta vastaava on Microsoft 3465 Finland Oy. Hankealueelle rakennetaan kolme konesalirakennusta ja tukitoiminnot. Datakeskusten yhteenlaskettu sähköteho on noin 150 MW. Datakeskusrakennusten yhteyteen sijoitetaan varavoimageneraattorit, joiden yhteenlaskettu polttoainetehto on 500 MW.

Ohessa kirjalliset mielipiteemme YVA-arviointiselostukseen:

Edelleen vaadin että hankkeen arviointiselostukseen sisällytetään myös 2x400 kV:n maakaapeli, kun datakeskuksen hankevaihtoehtoja vertaillaan. Ilman maakaapeleiden haittoja kyseisellä reitillä ei voida puolueettomasti verrata keskenään VE1, VE2 ja VE0 -vaihtoehtoja. Myös maakaapeli on Microsoftin omistama, rakentama sekä yrityksen ylläpitämä. Sähköä siirretään Datakeskukselle, jolloin sen toiminta on yksityisen yrityksen business.

Vaikka maakaapelihanke on edelleen Korkeimmassa hallinto-oikeudessa käsiteltävänä, tulee 2x400 kV:n maakaapeleiden yhteisvaikutukset datakeskushankkeen kanssa huomioida datakeskuksen YVA- menettelyssä. Kuten YVA-ohjelman ennakkoneuvotteluissa yhteysviranomaisen katsoi, maakaapelit tulee huomioida datakeskuksen ympäristövaikutusten arvioinnissa siltä osin, kuin niillä arvioidaan olevan yhteisvaikutuksia datakeskuksen kanssa.

Maakaapeliasiasta on menossa Korkeimmalle hallinto-oikeudelle päätöksen purkuhakemus. 2x400 kV:n maakaapeli hanke on täysin muuttunut Fortumille myönnettyihin: Maanmittauslaitoksen myöntämään lunastus- ja haltuunottolupaun. Sekä Valtioneuvoston päätökseen jossa myönnetään Fortumille lupa lunastamalla hankkia pysyvä käyttöoikeus 2x400 kV:n sähkösiirtokaapelia ja tiedonsiirtolaitteita varten. Myös Energiaviraston, ELY-keskuksen ja STUKin lausumien jälkeen maakaapelihanke on täysin muuttunut, eikä luvat vastaa YVA-arviointiselostuksessa esitettyyn maakaapelihankkeeseen.

Mielipiteemme kysymyksineen:

- A) Microsoftin 2 x 400 kV:n maakaapelit on saatava mukaan Datakeskuksen YVA-selvitykseen.
- B) Kuinka suuri on Kolabackenin Datakeskuksen energiantarve?
- C) Kuinka suuri on Kolabackenin Datakeskuksen vedenkulutus?
- D) Fortumin lämpöpumppulaitos, sijaitseeko se hankealueella kiinteistöllä Södergård 257-483-2-12?
- E) Mille yrityksille Microsoftin 2 x 400 kV:n maakaapelit kuljettavat sähköä?
- F) Pyytäisin maaperänäytteiden tulokset hankealueen sulfidisavesta.

A) Maakaapelin haitat valitulla reitillä:

- 1) Lainvastaisesti yritetään lunastaa pysyvä käyttöoikeus yksityisten maanomistajien kiinteistöillä 50 vuodeksi eteenpäin. Maakaapelireitin varteen lasketulla 100 metrin etäisyysvyöhykkeelle sijoittuu 39 asuinrakennusta, 2 lomarakennusta, 4 liike- tai julkista rakennusta, 3 teollista rakennusta sekä 73 muuta rakennusta. Kaiken kaikkiaan 100 metrin etäisyysvyöhykkeellä sijaitsee 121 rakennusta.
- 2) Edelläluoteltujen rakennusten lisäksi Kirkkonummi on rakennuttanut ja lisärakentaa useita kerrostaloja Salmitielle, jotka sijoittuvat maakaapelireitin läheisyydessä.
- 3) Asukkaiden terveys/turvallisuus pilottihankkeessa on edelleen epämääräinen. STUKin lausunnoista käy selville että mittauksia ei ole voitu tehdä vastaavissa olosuhteissa, koska sellaisia ei ole olemassa. Luotetaan laskennallisiin tuloksiin, joista ei pyynnöistä huolimatta ole toimitettu nähtäväksi tietokoneelle syötettyjä lähtökohta-arvoja. Näytetään vain tietokoneen antama lopputulos.
- 4) Maakaapelireitin varrella olevien ihmisten terveys sekä 121 kiinteistön arvonalennus on otettava huomioon Datakeskushankkeen haitoissa.

YVA-selostuksesta haluan varmistaa ja vaadin lisäselvitystä:

B) Mikä on Datakeskuksen todellinen energian tarve:

Ympäristövaikutusten arviointia laadittaessa Microsoft on allekirjoittanut sopimukset 100 MW:n uusiutuvan energian ostamisesta suomalaisista lähteistä sekä 65 MW:n lisäenergian ostamisesta, joka otetaan käyttöön vuodesta 2025 alkaen. Datakeskus käyttää sähköä tiedonsiirtoon ja datakeskuksen jäähdyttämiseen. Sähkökuormat kasvavat hankkeessa pitkällä aikavälillä tavoitetehtoon, eikä koko kuorma käynnisty yhdellä kertaa.

- 1) Mihin perustuu eri viranomaisille annetut Datakeskuksen energiantarve 100 MW - 150 MW. Huomioksi, kyseiset luvut on annettu ennen marraskuuta 2022, jolloin tekoäly ei vielä ollut käytössä.
- 2) Mikä on Datakeskuksen todellinen sähkön tarve aloitusvuonna 2025/2027, kun yksi datakeskuskokonaisuus (*sähköasema, datakeskussali ja tukitoiminnot*) on käytössä,
- 3) Mikä on todellinen Datakeskuksen energiantarve aloitusvuonna kun yksi datakeskusrakennus varustetaan varavoimageneraattorilla?
- 4) Mikä on todellinen Datakeskuksen energian tarve vuonna 2031 kun kaikki 3 datakeskuskonaisuutta ovat käytössä ja vain yksi varavoimageneraattori.
- 5) Mikä on todellinen Datakeskuksen energian tarve vuonna 2031 kun kaikki 3 datakeskuskonaisuutta ovat käytössä ja varustettuna 3lla varavoimageneraattorilla.

- 6) Mikä on Datakeskuksen energian tarve aloitusvuodesta seuraavan 5 vuoden päästä ja 10 vuoden päästä, kun kaikki 3 datakeskuskonaisuutta ja varavoimageneraattoria ovat käytössä.
- 7) Selvitykset on annettava ja laskelmat esitettävä tavallisten asukkaiden ymmärrettävällä tavalla, ja tulosten on perustuttava tietoon jossa otetaan huomioon Datakeskusten kasvava energiantarve. Muunmuassa tekoälyn sekä kryptovaluutan louhinnan käyttämä energian räjähdysmäinen kasvu.

Maailmalta poimittua tietoa, alla linkit artikkeleihin:

*"Datakeskusten vaatima energiamäärä kasvaa koko ajan, ja generatiiviset tekoälysovellukset kasvattavat sitä vielä aiempaakin nopeammin. **Datakeskukset voivat vaatia tulevaisuudessa 300–500 megawattia tehoa**, mikä aiheuttaa entistä enemmän painetta sähköverkolle ja päivittäiselle toiminnalle"*

*"Pian 1 050 TWh vuodessa: Datakeskukset kuluttavat yhä enemmän energiaa, vaikka nykyaikainen huimaa – Irlannissa uhkaavat viedä 32 % koko sähköverkosta. Datakeskusten sähkönkulutus huimassa kasvussa. **Kulutus voi yli tuplaantua vuodesta 2022 vuoteen 2026**, kertoo kansainvälinen energiajärjestö"*

"Maailmalle valmistuvien datakeskusten kuluttaman sähkön määrä huimaa jo nyt päätä, mutta se saattaa kaksinkertaistua vuoteen 2026 mennessä, kertoo The Register. Kansainvälisen energiajärjestön mukaan erityyppisten keskusten yhteiskulutus oli 460 terawattituntia vuonna 2022. Neljässä vuodessa se voi kasvaa jopa 1050 terawattituntiin, mikäli kohdalle osuu kulutushuippu. Peruskulutus olisi hieman yli 800 terawattituntia."

"Syöppö. Datakeskukset ahmivat valtavan määrän sähköä, ja tekoälysovellukset vain kasvattavat kysyntää. Sähkösyöpöt datakeskukset uhkana Irlannin sähköverkolle ja ilmastotavoitteille Datakeskukset kuluttavat pienen kaupungin verran sähköä. Irlannissa jo yli kymmenes sähköstä kuluu datakeskuksiin."

Suomi on maailman ensimmäinen maa, joka on tehnyt IT-alalle ilmastostrategian. Sen valmistelutyön yhteydessä havaittiin, että ICT-sektori käyttää 4–10 % maailman energiankulutuksesta. Lancasterin yliopisto puolestaan on arvioinut, että ICT-sektorin kasvihuonepäästöt ovat 2,1–3,9 % maailman kasvihuonepäästöistä. ICT-sektori on siis yhtä suuri syntinen kuin lentoteollisuus, ICT:n osuudesta kasvihuoneilmiöön ei vain puhuta samalla tavoin kuin lentoteollisuudesta. "Olemme oikeasti iso saastuttaja ja – toisin kuin monen muun – meidän numerot kasvaa", Kalliola painotti. Moni muu ala jo pienentää lukujaan, me emme vielä. Asialla täytyy tehdä jotain. ICT-alan vuotuiset CO2-päästöt ovat 1,6 miljardia tonnia joka vuosi. Määrä vastaa ihmisten ja maanisäkkäiden massaa! Asiaan on kolme suurta syntipukia: tekoäly, data ja kryptot, joista hän keskittyy tässä esityksessä kahteen ensimmäiseen

<https://tivia.fi/uutiset/uutiset-3/tekoaly-ja-data-kuluttavat-jarjettomasti-energiaa-1903>

<https://www.vaisala.com/fi/expert-article/taking-heat-out-data-center>

<https://www.mikrobitti.fi/uutiset/datakeskusten-sahkonkulutus-huimassa-kasvussa/bfce4bae-340c-43a6-9854-471776316c62>

<https://www.mikrobitti.fi/uutiset/sahkosyopot-datakeskukset-uhkana-irlannin-sahkoverkolle-ja-ilmastotavoitteille/b030820f-ff27-4b88-9a16-7787cd6d599d>

C) Mikä on Kolabackenin Datakeskuksen todellinen vedenkulutus

YVA-arviointiselostuksesta -

Datakeskuksen arvioitu vuotuinen vedenkulutus, noin 8 652 m³/vuosi, joka koostuu talousvedestä ja sade-vedestä. Kirkkonummen datakeskuksessa käytettävästä vedestä noin puolet kuluu datakeskuksen ilmanvaihtojärjestelmän läpi virtaavan ilman kostuttamiseen ja noin puolet on talousvettä. Lisäksi vettä pidetään varalla palontorjuntaa varten. Datakeskuksen kosteustasapainon ylläpitämisessä hyödynnetään mahdollisimman paljon katoilta tulevaa sadevedettä, jolla vältetään alueen luonnollisen vesikierron vaarantuminen.

- 1) Mihin Kolabackenin Datakeskuksen 8,652 miljoonan litran / vuosi vedenkulutus perustuu. Minä vuonna vedenkulutuksen arvio on annettu ja mihin se perustuu? (tekoälysovellukset otettu käyttöön 2022),?
- 2) Kuinka suuri osuus vedenkulutuksesta on juomavettä?
- 3) Käytetäänkö datakeskuksessa Finnträsk-järven vettä?
- 4) Mikä on yhden Kolabackenille rakennettavan datakeskuskokonaisuuden (sähköasema, datakeskussali ja tukitoiminnot) vedenkulutus 5 vuoden kuluttua datakeskuksen käyttöönotosta vuonna 2025/2026. Ensimmäisenä vuonna sen on arvioitu olevan 8,652 miljoona litraa vettä / vuosi.
- 5) Mikä on Kolabackenille rakennettavan 3:n datakeskuskokonaisuuden vedenkulutus ensimmäisenä käyttöönottovuonna 2031/2032? Entä siitä seuraavan 5 vuoden kuluttua?
- 6) Selvitykset on annettava ja laskelmat esitettävä tavallisten asukkaiden ymmärrettävällä tavalla, ja tulosten on perustuttava olemassaolevaan tietoon miten vedenkulutus on kasvanut mm. tekoälykäytön myötä.

Maailmalta poimittua tietoa, alla linkit artikkeleihin:

[TUOREIMMASSA ympäristöraportissaan](#) Microsoft kertoo sen liiketoiminnan vedenkulutuksen nousseen 34 prosenttia vuonna 2022 verrattuna vuoteen 2021. Vettä kului viime vuonna yli 6,4 miljardia litraa.

Vedenkulutuksen määrän kasvu on ollut siis hurja, ja ulkopuoliset tutkijat arvioivat sen syyn löytyvän tekoälystä. "Voi hyvin sanoa, että suurin osa kasvusta johtuu tekoälystä", sanoo AI-tuotteiden ympäristövaikutuksia tutkinut Kalifornian yliopiston tutkija Shaolei Ren uutistoimisto AP:lle.

Hollannissa on paljastettu Microsoftin datakeskuksen käyttäneen vuonna 2021 84 miljoonaa litraa juomakelpoista vettä. Vuonna 2022 varauduttiin jo 100 miljoonan litran ylitykseen. Ennen rakentamista, Microsoftin arvion mukaan vettä kului 20 miljoonaa litraa / vuosi.

Erikoinen ongelma Lontoossa: datakeskukset juovat kaiken veden – vesi-yhtiö harkitsee maksujen korotusta.

Janoiset datakeskukset vievät Lontoon kaiken veden – vesilaitos ei voi tietää, mitkä asiakkaat ovat serverifarmeja. Datakeskusten korkea vedenkulutus aiheutti Thames Water -yhtiölle ongelmia jo viime kesänä 2022. Suuri vesijäähdytteinen datakeskus saattaa kuluttaa lähes 20 miljoonaa litraa vettä vuorokaudessa.

Microsoft järkytti kuivuudesta kärsivän maan – datakeskus kuluttaa juomavettä moninkertaisesti ilmoitettua enemmän. Microsoftin paikallisille antamat arviot datakeskuksen vedenkulutuksesta olivat pahasti pielessä.

<https://yle.fi/a/74-20000100>

<https://www.tivi.fi/uutiset/janoiset-datakeskukset-vievat-lontoon-kaiken-veden-vesilaitos-ei-voi-tietaa-mitka-asiakkaat-ovat-serverifarmeja/0c8ec3e2-0843-4370-90d8-49700cafc8b1>

<https://www.tivi.fi/uutiset/microsoft-jarkytti-kuivuudesta-karsivan-maan-datakeskus-kuluttaa-juomavetta-moninkertaisesti-ilmoitettua-enemman/98fdd052-948d-470e-9d8c-3486c07102f1>

D) Fortumin lämpöpumppulaitos

- 1) Sijaitseeko Fortumin lämpöpumppulaitos hankealueella vai sen vieressä? YVA-arviointiselostuksessa annetaan ristiriitaista tietoa sekä teksteissä että hankesuunnitelman kiinteistönraja piirroksuvissa

2.5 Suunniteltu hankesuunnitelma esitetään kuvassa (Kuva 2.1). *Hankealueen rajaa muutettiin sisältämään Fortumin lämpöpumppulaitos* sekä pohjois-osassa alue rakennusurakoitsijan sosiaalitala- ja varastoalue

2.8.3 Datakeskuksissa muodostuvan lämmön hyödyntämiseksi *Fortum rakentaa hankealueen koillispuolelle hankealueen ja Sundsbergintien väliselle alueelle* lämpöpumppulaitoksen. Laitos vastaanottaa datakeskuksilla muodostuvan lämmön ja nostaa lämmön kaukolämpöverkossa hyödynnettävään lämpötilaan.

12.5 Hankkeeseen liittyy liitännäisinfrastruktuuria, jonka toteuttamisesta voi aiheutua ylimääräisiä melu- ja värinävaikutuksia. Hankealueen sähköasemat on sisällytetty meluvaikutusten arviointiin osana hanketta. Lisäksi *seuraavat liitännäisinfrastruktuurin osat saattavat yhdessä hankkeen kanssa aiheuttaa melu- ja värinävaikutuksia:*

- Fingridin Framnäsin sähköasema;
- Hammarsin ja Kolabackenin sähköasemat;
- *Fortumin lämpöpumppulaitos;*
- Liitynnät sähköverkkoon;
- Liitynnät kunnallistekniikkaan; ja
- Uudet tieyhteydet (Sundsbergin yritystien jatko ja Energiatie)

Liitännäisinfrastruktuuria koskeva vaikutustenarvioinnin melumallinnus ei kuulu tämän YVA:n piiriin, koska tarvittavaa tietoa rakentamisen vaiheista tai akustisista ominaisuuksista ei tässä vaiheessa ole saatavilla. Fortumin lämpöpumppulaitos sijaitsee hankealueen vieressä. Fortumin laitosta lähinnä olevia melulle herkkiä kohteita ovat hankealueen pohjoispuolella sijaitsevat asunnot sekä Kartanonrannan koulu, joiden etäisyys laitokseen on yli 500 metriä.

14.5. Datakeskushankkeesta aiheutuu maisemaan kohdistuvia yhteisvaikutuksia *Fortumin lämpöpumppulaitoksen ja hankealueelle maakaapeleina tuotavien voimajohtojen kanssa. Kuten datakeskusalueen osalta, niin myös Fortumin lämpöpumppulaitoksen ja voimajohtolinjojen sijoittumisen Fortumin lämpöpumppulaitoksen rakentamisen myötä näköyhteydet Sundsbergintien suunnalta hankealueelle lisääntyvät ja datakeskusaluekin on selkeämmin nähtävissä tiealueen suunnalta tarkasteltuna.*

15.5. Datakeskushankkeesta voi aiheutua luonnonvaroihin kohdistuvia tai jätteisiin ja niiden käsittelyyn liittyviä yhteisvaikutuksia lähinnä datakeskusalueen yhteyteen rakennettavan Fortumin lämpöpumppulaitoksen...

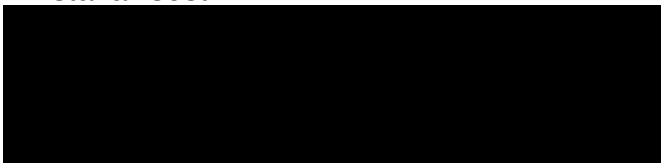
E) Lisäksi kysyn, miksi 2x400 kV:n maakaapelihanke on muuttunut Valtioneuvoston päätöksen ja Maanmittauslaitoksen lunastus- ja haltuunoton jälkeen. Luvat eivät vastaa YVA-arviointiselostuksessa olevaa 2x400 kV:n maakaapelihanketta?

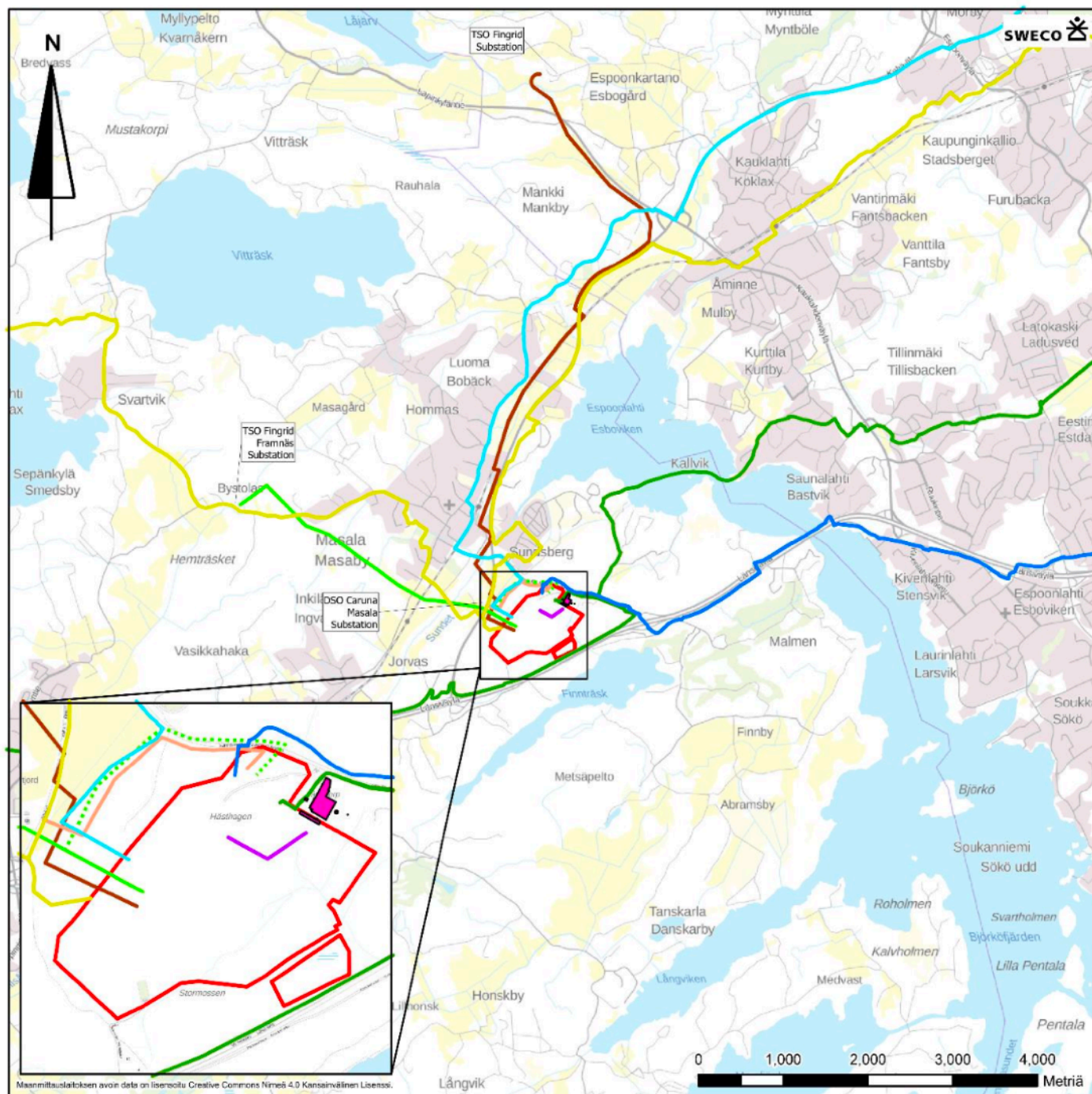
- 1) Maakaapelihanke, jolle Valtioneuvostolta on saatu lupa: Uudella 2x400 kV:n maakaabeliyhteydellä on tarkoitus liittää hakijan Kirkkonummen Kolabackenin alueelle toteutettava Datakeskus ja sen sähköasema valtakunnan verkkoon.
- 2) Lunastus alkaa Espoon kaupungissa sijaitsevalta kiinteistöltä Espoon muuntoasema 49-457-8-12 ja päättyy Kirkkonummen kunnassa sijaitsevalle kiinteistölle Södergård 257-483-2-12. Maakaapelin pituus on noin 8,5 kilometriä.
- 3) Fortum hoitaa luvituksen ja suunnitelman, siirtää ne sen jälkeen Microsoftille.
- 4) Maakaapelit omistaa Microsoft 3465 Finland Oy, joka myös rakennuttaa kaapelit (Destia) ja vastaa niistä.
- 5) Kirkkonummen datakeskusalueen hankkeesta vastaava on Microsoft 3465 Finland Oy

Korkeimman hallinto-oikeuden päätös:

Korkein hallinto-oikeus katsoo, ettei yksittäisen datakeskuksen sähköenergian saantia palvelevia maakaapeleita itsessään voida pitää yleisen tarpeen vaatimina. Nyt on kuitenkin kyse hankkeesta, jossa lunastusluvan hakija (Fortum Power & Heat), joka omistaa maakaapelit ja vastaa niiden rakentamisesta ja kunnossapidosta sekä kaapeleiden kautta toimitettavasta sähköenergiasta, huolehtii myös toimittamansa sähköenergian käytöstä muodostuvan ylimääräisen lämpöenergian talteenotosta ja kierrättämisestä lämpöpumppukeskuksen kautta kaukolämpöverkkoon Espoon, Kauniaisten ja Kirkkonummen alueella.

Ystävällisesti

Kuva 2.10: Hankkeen kuvaus – Liitännäisinfrastrukturi. Bild 2.10: Projektbeskrivning – Anslutnings infrastruktur.

Lähettilä: [REDACTED]
Lähetetty: tiistai 21. toukokuuta 2024 16.57
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa; [REDACTED]
Aihe: Lausunto FSU asiasta UUELY/8117/2023
Liitteet: FSU lausunto YVA-selostuksesta 210524.pdf

Luokat: [REDACTED]

Uudenmaan ELY-keskukselle

Lähetän ohessa Finnträskin Suojeluyhdistys ry:n lausunnon

Microsoft 3465 Finland Oy:n Kirkkonummen datakeskusta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

ystävällisin terveisin

[REDACTED]
FSU r.y.
[REDACTED]

*Finnträskin Suojeluyhdistys r.y.
Skyddsförening för Finnträsk r.f.*

20.5.2024

Viite: UUDELY/8117/2023

Finnträskin suojeluyhdistys r.y.:n lausunto Microsoft 3465 Finland Oy:n Kirkkonummen datakeskusta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Finnträskin Suojeluyhdistys ry kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon YVA-selostuksesta ja esittää seuraavaa:

Yleistä

Selostuksen esitetyt vaikutukset vain lieventämistoimenpiteiden tultua tehdyiksi ovat riittämättömät. Koska lieventämistoimenpiteiden vaikutuksista tai toteuttamisesta ei ole tietoa, vaikutukset myös ilman niitä tulee kuvata, jotta tilanteista saadaan realistinen käsitys. Vaikka YVA-selostusvaihe ei ole vielä päätöksessä eikä rakentamisen edellyttämiä lupia ole edes haettu, hankealueella ja sen vaatimilla lähialueilla tehdään mittavia maansiirto- ja kaivutöitä, joita ennen puusto on pääosin poistettu. Kyseiset toimenpiteet vähentävät koko prosessin arvoa ja tekevät 0-vaihtoehdosta käytännössä mahdottoman, koska toimiin on ryhdytty jo ennen lupien hakua tai myöntämistä.

Maaperä ja pohjavesi

Hankealue on osittain jo jätemaalla täytettyä ja luonnontilansa menettänyttä, osittain nuorta metsää, ja osittain melko luonnontilaista kilpikaarnamäntyjä ja vanhoja haapoja kasvavaa kalliomaastoa. Selostuksen ja liitteiden tiedoista ilmenee, että täytemaa ei ole puhdasta vaan sisältää mm. rakennusjätettä. Sitä tulee kokonaisuudessaan käsitellä jätteenä, jonka käyttö ei ole rakentamisessa mahdollista ilman erillistä lupamenettelyä.

Koko hankealueella on todettu monin paikoin kynnysarvotasot ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia maaperässä. Nämä nk. kynnysarvomaat tulkitaan kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältäviksi, mutta ei pilaantuneiksi maiksi. Maaperänäytteitä otettiin kahdeksasta eri näytteenottopisteestä entisen maankaatopaikan ja ampumaradan alueelta. Näytteistä analysoitiin raskasmetallien, öljyhiilivetyjen (C10-C40) ja PAH-yhdisteiden pitoisuudet. Bentso(a)pyreenin (KN7), arseenin KN15) ja lyijyn (KN30) pitoisuudet ylittivät kynnysarvot. Maankaatopaikalla todettiin paikoin jätemateriaaleja, kuten tiiltä, styroksia ja lasia. Neljässä näytteessä havaittiin hieman mädäntyneen hajua, jonka arveltiin johtuvan orgaanisen aineksen hajoamisesta. Kyse on siis selvästi jätteestä.

Kaikki täytemaiden materiaalit, ja ampumaradan ympäristön maat tulee käsitellä jätteenä analysoitujen pitoisuuksien mukaan, ja nämä maat tulee ensisijaisesti poistaa alueelta ja käsitellä jätteenkäsittelylaitoksissa eikä käyttää rakentamiseen ilman erityistä lupaa.

Selostuksessa mainitaan, ettei happamia sulfaattimaita todettu. Mittaustulokset ja -paikat tulee julkaista. Toisin kuin selostuksessa mainitaan, Geologisen tutkimuskeskuksen happamien

sulfaattimaiden kartoitusaineiston mukaan tältä alueelta ei aineistossa ole lainkaan mittaustuloksia. Tältä osin selostus vaikuttaa harhaan johtavalta.

Selostuksessa todetaan, että hankealueella ja lähialueen talousvesikaivoilla ei olisi hydraulista yhteyttä pohjaveden kautta. Tämä näyttää perustuvan kallion pintamuotojen tarkasteluun pikemmin kuin kallion sisäisten pohjavesiyhteyksien tunnistamiseen. Toisaalta todetaan, että pohjaveden osalta jää epävarmuuksia. Kallioharjanne erottaa hankealueen kantatien eteläpuolisilta kallionpäällisiltä pohjavesiltä vain osalla aluetta. Alueen itäosan osalta näin ei ole, vaan pintavesiojat (laskuojat järven) ja todennäköisesti pohjavesiyhteys yhdistävät Finnträsk-järven alueen ja kantatien pohjoispuolisen alueen. Jää epäselväksi, onko tutkittu hankkeen mahdollista vaikutusta pohjaveden laatuun ja kantatien eteläpuolisten kaivojen vedenlaatuun tilanteessa, jossa hanke muuttaisi Finnträskin vedenlaatua ja tätä kautta järviolueen pohjaveden laatua. Suora pohjavesiyhteys voi myös olla kyseisellä alueella, jota kallioharhanne ei suojaa.

Kantatie 51:n eteläpuolisten kiinteistöjen kaivovesien seuranta tulee jatkaa pysyvänä mahdollisten pohjavesivaikutusten havaitsemiseksi.

Pintavedet ja Finnträsk-järvi

Rakennustyömaalta purettavan veden laadulle esitetään suuntaa antavaksi kiintoaineen raja-arvoksi < 300 mg/l. Myös pH:lle ja öljylle on esitetty raja-arvot. Kiintoaineen raja-arvona tulee pitää yleisten ohjeiden mukaan vähintään < 100 mg/l. Myös kaikille muille seurattaville parametreille (mm. typpi) tulee asettaa raja-arvot, joiden tulee olla julkisia. Raja-arvoja lähestyttäessä asiasta tulee ilmoittaa kunnan ympäristöviranomaisille, ja niiden ylittyessä lisäksi alueen asukkaille, Finnträskin suojeluyhdistykselle ja ELY-keskukselle. Selostuksessa näytetään varaudutun vain odotettavissa oleville suurille muutoksille ja onnettomuuksille. Myös harvinaisiin, odottamattomiin tilanteisiin tulee varautua.

Poikkeuksellisten tilanteiden varalle (toimet raja-arvojen ylittyessä, laskeutusaltaan kapasiteetin pettäessä jne.) tulee tehdä selkeä suunnitelma. Toukokuussa 2024 näyttää siltä, että kaikkia asemakaavojen mukaisia laskeutusaltaita ei ole edes tehty, vaikka alueen kunnallistekniikkarakentaminen on käynnissä. Kolbackenin asemakaava-alueen hulevedet on suunniteltu johdettavaksi Riistametsän ja Sarvvinportin asemakaava-alueiden kautta, ja näiden rakentaminen on käynnissä ilman kaikkien laskeutusaltaiden valmistumista.

YVA-selostuksen kuva 9.2 sivulla 143 Finnträsk-järven valuma-alueesta on harhaanjohtava. Siitä voi saada käsityksen hankealueen rajautumisesta järven valuma-alueen ulkopuolelle, mikä ei vastaa todellisuutta. Pääosa hankealueen vesistä kuuluu Finnträsk-järven valuma-alueeseen, kuten useista selvityksistä ilmenee. Pääasialliset laskuojat hankealueelta laskevat Finnträsk-järveen. Kuten sivulla 146 todetaan, Finnträsk-järveen kohdistuu merkittäviä riskejä veden laadun ja määrän suhteen.

Jatkuvaan seurantaan tulee lisätä Finnträsk-järven pinnan korkeus. Tulee myös kuvata toimenpiteet, joihin ryhdytään veden pinnan kriittisen alenemisen tapahtuessa. Kriittisen järven pinnan taso tulee kuvata. Kuivat kesät ovat jo nykytilanteessa vaarantaneet järven ekologisen tilan koko vesipatsaan lämpiämisen seurauksena.

Johtuen YVA-selostuksessa kuvatuista mahdollisista muutoksista mm. Finnträsk-järvessä hanke tarvitsee vesilain mukaiset luvat. Rakentamiseen ei tule ryhtyä ennen niiden lainvoimaisuutta.

Ekologia

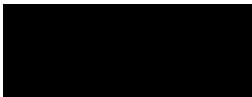
Kalasääskien osalta sekä havainnot että johtopäätökset näyttävät tarkoitushakuisilta. Laji pesi samassa puussa kolmena vuonna hankealueen kosteikkoalueella, kunnes kyseinen puu kaatui tai kaadettiin. Saman kosteikon alueella on useita kalasääskelle pesäpuuksi soveltuvia puita, joihin olisi voitu

rakentaa tekopesä ja saada kalasääski pysymään alueella. Kalasääski tekee varsin usein ensimmäisen ns. kesäpesän kestävämpään paikkaan. Jos lähelle tehdään tekopesä, lintu siirtyy siihen helposti ja saattaa pesiä kymmeniä vuosia samassa paikassa. Esimerkiksi espoolaisella järvellä kalasääsken kesäpesä rakennettiin kuivan männyn oksalle, joka ei olisi kantanut painavaa pesää. Maanomistajan luvalla viereisen männyn latvaan rakennettu tekopesä on ollut asuttu nyt 37 vuotta, ja siitä on rengastettu lähes 70 poikasta. Näyttää mahdolliselta, että selostuksessa tarkoituksena on ollut osoittaa että kalasääsken itse valitsema paikka ei ole lajille sopiva, koska linnun asettuminen saattaisi vaikuttaa rakentamiseen.

Selostuksen osuus selkärangattomista vaikuttaa sekavalta ja paikoin ristiriitaiselta. Monin paikoin jää epäselväksi, että pintavesien pääasiallisella valuman kohdealueella Finnträsk-järvellä esiintyy EU:n luontodirektiiviin IV-liitteen tiukasti suojeltu laji lummelampikorento (*Leucorrhinia caudalis*). Selostuksessa ja sitä seuraavissa lupaprosesseissa tulee selvittää, miten Finnträsk-järven veden mahdolliset laadulliset ja määrälliset muutokset voivat vaikuttaa tiukasti suojellun lajin välittömään elinympäristöön.

Aiemmissa viranomaislausunnoissa pyydetään kuvaamaan hankkeen vaikutukset Finnträsk-järven kalastoon. YVA-selostuksessa mainitaan kahdessa kohdassa näiden vaikutusten sisältyvät YVA-selostukseen, mutta niitä ei selostuksesta löydy. Kalaston tila on yksi selkeä indikaattori Finnträsk-järven veden ja ekologisen ympäristön laadusta, ja kalaston nykytilan kuvaus ja seuranta tulee sisällyttää hankkeesta vaadittaviin seurantoihin.

Kirkkonummella 20.5.2024

Finnträskin Suojeluyhdistys r.y.